

29.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta:

Hangon kaupunki, nro 078

Y-tunnus: 0103166-9

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Simon Store
- Nimike: kaupunginjohtaja
- Sähköpostiosoite: simon.store@hanko.fi
- Puhelinnumero: 040-1359500

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa:

800 000

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde:

Ei ole hakenut aiemmin.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Hangon kaupunki on 1990-luvulta lähtien ollut tilastojen mukaan yksi Suomen velkaantuneimmista kunnista. Vuosina 2010 ja 2013 Hanko joutui valtiovarainministeriön arviointimenettelyyn kriisikuntana. Velkaantuminen on johtunut pitkälti Hangon sataman investoinneista. Entisen FN-Steelien terästehtaan konkurssin jälkeen Hangon kaupunki hankki Koverharin satama-alueen omistukseensa velkarahalla.

Heikosta taloudellisesta tilanteesta johtuen kaupungin investoinnit on vuosien saatossa jouduttu pitämään minimissä, mikä on johtanut korjausvelan voimakkaaseen kasvuun useilla toimialoilla, kuten kunnallistekniikassa, pienvenesatamissa, tilahallinnossa ja vesihuollossa.

Helsingin Vuosaaren satama ja Hangon satama ovat Suomen tuonnin ja viennin kannalta kaksi tärkeintä kauppasatamaa. Tämä johtuu pitkälti siitä, että molemmissa satamissa harjoitetaan säännöllistä niin sanottua linjaliikennettä Manner-Eurooppaan. Hangon satama on Suomen suurin traileri- eli rekkasatama, kun taas merkittävä osa Vuosaaren sataman liikenteestä muodostuu konttikuljetuksista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Hangon sataman kautta kulkee enemmän kumipyöräliikenteeseen perustuvaa tavaraliikennettä kuin minkään muun Suomen sataman kautta.

Hangon Länsisatama sijaitsee valtatie 25:n päässä keskellä kaupunkia, ja satamaan johtavan reitin viimeiset noin kaksi kilometriä kulkevat kaupungin katuverkossa. Hangon Ulkosatama, niin sanottu Vapaasatama, on Suomen autotuonnin ylivoimaisesti merkittävin satama, ja sen liikenne tukeutuu niin ikään kaupungin katuverkkoon noin kolmen kilometrin matkalla.

Hangon kaupungin omistama Koverharin satama on yksi Etelä-Suomen tärkeimmistä bulkkisatamista. Koverhar muodostaa tulevaisuudessa merkittävän logistisen solmukohdan vihreän siirtymän hankkeille, ja aluetta on jo hyödynnetty laajasti paljon tilaa vaativien hankkeiden varastointi- ja kokoonpanoalueena.

Edellä mainittujen satamien ja väylien infrastruktuurin sekä niihin liittyvän tie-, katu- ja rataverkon kehittäminen ja investoinnit ovat pitkälti riippuvaisia Hangon kaupungin investointikyvystä.

Hangon kaupungilla olisi periaatteessa mahdollisuus luopua osasta satamaomaisuuttaan ja käyttää myyntituloja taloutensa tasapainottamiseen, velkojen vähentämiseen ja investointitarpeiden rahoittamiseen. Tällöin olisi kuitenkin olemassa riski, että kyseiset alueet ajautuisivat ainakin osittain ulkomaiseen omistukseen.

Valtakunnallisesti merkittävien satamien säilyminen kotimaisessa omistuksessa onkin rinnastettavissa sähkön kantaverkon, rataverkon tai maantieverkon säilymiseen suomalaisessa omistuksessa. Tämä näkökulma korostuu erityisesti huoltovarmuuden kannalta tarkasteltuna.

Hangossa sijaitsee strategisesti tärkeiden satamien lisäksi maanpuolustuksen ja puolustusteollisuuden kannalta merkittäviä alueita ja toimijoita, joiden toimintakyky ja kehittäminen ovat osaltaan riippuvaisia kaupungin kyvystä toteuttaa tarvittavia investointeja sekä itsenäisesti että yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Hangon kaupunki panostaa jatkuvasti alueensa turvallisuuteen ja varautumiseen muun muassa vesihuollon osalta. Tulevassa talousarviossa ja taloussuunnitelmassa kaupunki investoi miljoonia euroja vesihuollon infrastruktuuriin, mikä toteutuessaan parantaa toimintavarmuutta erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Kaupungin taloutta ovat lisäksi rasittaneet negatiiviset valtionosuudet, joiden vaikutuksia niin sanotut sote-siirtymät ovat entisestään pahentaneet. Voidaan perustellusti todeta, että nykyinen valtionosuusjärjestelmä rajoittaa Hangon kaupungin mahdollisuuksia parantaa suunnitelmavalmiuttaan sekä toteuttaa välttämättömiä investointeja, jotka toteutuessaan vahvistavat samalla koko valtakunnan elinvoimaa, turvallisuutta ja huoltovarmuutta.

Hangon kaupunki hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta voidakseen edistää tärkeiden investointihankkeiden suunnittelua, vähentää korjausvelkaansa sekä vahvistaa varautumistaan ja huoltovarmuuttaan seuraavilla toimenpiteillä:

1. Sataman ja Vt 25 välietapin Korsmaninkatu-Appelgrenintie, liikenneturvallisuuden parantaminen, meluhaitan vähentäminen sekä tasoristeyksen poisto, suunnittelumääräraha v. 2027

150 000 euroa

2. Ulkosataman ja Vt 25 välietapin, Tulliniemi-Esplanadi, liikenneturvallisuuden parantaminen (koulukeskukset ja kaupat), Halmstadinkadun kiertoliittymä, Tulliniemen p-alueen järjestelyt, suunnittelumääräraha v. 2027

150 000 euroa

3. Koverharin kaatopaikan sulkeminen, sataman toiminnan edellytys, ympäristöluvan ehto, suunnittelu ja toteutus, v. 2027

250 000 euroa

4. Täktomintien-Koverharintien suoristus Koverharissa sekä poikkeustilanteiden varatie, suunnittelumääräraha, tie- ja katusuunnittelu v. 2027

75 000 euroa

5. Vt 25 linjauksen siirto Forcit Oy:n laajennushankkeen vuoksi, asemakaavoitus ja katusuunnitelmien esisuunnitelmat v. 2027

135 000 euroa

6. Varautumisen suunnittelun resurssoinnin lisääminen poikkeusolojen tilanteita varten, suunnittelumääräraha v. 2027

40 000 euroa

Hangon kaupunki hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta noin 105 euroa asukasta kohden, yhteensä 800 000 euroa.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Ei ole hakenut.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Kaupunki on jättänyt toteuttamatta investointeja tarpeellisiin kohteisiin, ja näin ollen vähentänyt menojaan. Kaupunki on toteuttanut merkittävästi menojen vähennyksiä takavuosien arviointimenettelyn tuloksena.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Tulevan talousarvion ja suunnitelmavuosien investointibudjetti on kroonisen alimitoitettu, eikä riitä kattamaan kasvavaa korjausvelkaa. Kaupunki vähentää jatkuvasti henkilöstökustannuksiaan eläköitymistien kautta. Kaupungin organisaation henkilöstön mitoituksen tehokkuus on Uudenmaan kärkikastia, kts. liite.

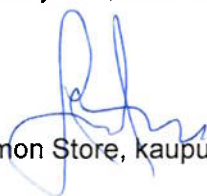
F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Korotusta haetaan varautumiseen talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Näistä tärkeimmät ovat satamanpidon aiheuttamat taloudelliset vastuut sekä kaupungille kohdentuneet negatiiviset valtionosuudet.

Aika:

Hangossa, 29.9.2026

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Simon Store, kaupunginjohtaja

Liitteet:

- korjausvelkaselvitys; tilahallinto, kunnallistekniikka
- satamaliikenteen liikennemäärät vt 25, ote Hangon satama
- henkilöstömitoituksen tehokkuus (oma tuotanto ja ostopalvelut)